ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
міжнародних відносин і права
_____ Юрій МУДРИК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти
Назва дисципліни

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність – D8 Право
Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Право
Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, ***Шифр дисципліни*** – ОФП.02
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет – Міжнародних відносин і права
Кафедра – Права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	1	5	150	50	24		26		100				+
Разом ДФН			5	150	50	24		26		100				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю D8 Право.

Програма складена _____ канд юрид. наук, доц. Ольгою КОГУТ_____
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

Зав. кафедри права _____ Микола ВАВРИНЧУК
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова Вченої ради _____ Юрій МУДРИК
Підпис Ініціали, Прізвище

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права		Світлана ЛУЧКОВСЬКА

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «**Засади та процедури судочинства:** доктринальні та практичні аспекти» є однією із фахових і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю D8 «Право» за освітньо-професійною програмою «Право». Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів освіти розуміння місця процесуального права у механізмі судового захисту прав людини, а також виробленню навичок написання якісних процесуальних документів з огляду на особливості різних видів (форм) судочинства.

Пререквізити: вихідна.

Постреквізити:

ОЗП.03 Іноземна правнича мова
ОФП.04 Актуальні питання правового регулювання договірних та позадоговірних відносин
ОФП.05 Теорія та практика міжнародного права
ОФП.06 Міжнародне економічне право
ОФП.07 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС
ОФП.08 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС (курсова робота)
ОФП.09 Проблемні аспекти фінансового та інвестиційного права
ОФП.10 Доктринальні основи та актуальні проблеми кримінальної юстиції
ОФП.11 Виробнича практика 1
ОФП.12 Юридична (клінічна) практика
ОФП.13 Виробнича практика 2
ЄДКІ .

Відповідно до ***Стандарту вищої освіти*** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- компетентності. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права (ІК). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3). Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 4). Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7). Здатність розробляти проєкти та управляти ними (ЗК 10). Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеност (ФК 1). Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України (ФК 2). Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні (ФК 3). Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції (ФК 5). Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, надавати розгорнуту юридичну аргументацію (ФК 6). Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (ФК 7). Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів (ФК 8). Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (ФК 10). Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів (ФК 11). Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника (ФК 12). Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (ФК 13). Здатність самостійно готувати проєкти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (ФК 15). Здатність комплексно застосовувати поглиблені правничі знання та практичні навички для юридичного супроводу бізнесу, здійснення правозахисної діяльності та вирішення складних правових завдань у національному та міжнародному контексті, демонструючи лідерські якості та дотримуючись професійних етичних стандартів (УК 1).

- програмні результати навчання.Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (ПРН 1). Співвідносити сучасну

систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами (ПРН 2). Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3). Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН 6). Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (ПРН 7). Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН 8). Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг (ПРН 9). Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції (ПРН 11). Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу (ПРН 12). Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН 13). Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН 14). Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (ПРН 15). Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН 17). Приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності, керуючись засадами професійної етики та принципами верховенства права, демонструючи високий рівень самоорганізації та лідерства у юридичній практиці (ПРН 19).

Мета дисципліни - з'ясування проблемних теоретико-практичних питань, які виникають в судовому процесі, вироблення навичок написання якісних процесуальних документів з огляду на особливості різних видів (форм) судочинства. ПРН 19. Приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності, керуючись засадами професійної етики та принципами верховенства права, демонструючи високий рівень самоорганізації та лідерства у юридичній практиці.

Предмет дисципліни - процесуальні правовідносини, нормативно-правові акти, якими регламентується процедура судового розгляду в судах загальної юрисдикції; особливості окремих видів судочинства; науково-теоретичні дослідження у сфері судового процесу.

Завдання дисципліни - формування у здобувачів знань щодо доктринальних засад і процедур судочинства та вироблення ними практичних навичок щодо застосування законодавства при вирішенні конкретних ситуацій.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен ***знати***: нормативно-теоретичні основи судочинства; сучасний стан організації судової системи; механізми альтернативних методів вирішення спорів; процедури конституційного судочинства; види юрисдикції адміністративних судів та способи судового захисту; ***розуміти:*** проблеми забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану, формування суддівського корпусу та запобігання корупції в судочинстві, а також сучасні проблеми адміністративного, цивільного та господарського судочинства та діджиталізації правосуддя; ***застосовувати:*** вивчене процесуальне законодавство при вирішенні практичних кейсів та при визначенні видів адміністративних справ та форм адміністративного судочинства, що їм відповідають; ***аналізувати: к***онцепції правосуддя та реформування системи судів; шляхи вдосконалення законодавства у цій сфері; вплив міжнародних стандартів на національне судочинство; необхідні зміни до законодавства для відправлення правосуддя в електронній (цифровій) формі.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	семінари та практичні роботи	самостійну роботу
Тема 1. Доктринальні засади судочинства та актуальні проблеми реалізації його принципів	2	2	8
Тема 2. Організація судової системи: сучасний стан та проблеми реформування	2	2	8
Тема 3. Доступ до правосуддя: виклики та перспективи	2	2	8

вдосконалення			
Тема 4. Процедури конституційного судочинства	2	2	8
Тема 5. Порівняльно-правовий аналіз моделей адміністративної юстиції	2	2	7
Тема 6. Принципи адміністративного судочинства	2	2	7
Тема 7. Проблеми розмежування юрисдикції адміністративних судів та способи судового захисту	2	2	8
Тема 8. Види адміністративних справ та форми адміністративного судочинства, що їм відповідають	2	2	8
Тема 9. Актуальні проблеми цивільного судочинства	2	2	8
Тема 10. Проблеми господарського судочинства: судовий захист бізнесу та корпоративні спори	2	2	8
Тема 11. Вплив міжнародних стандартів на національне судочинство: адаптація практики ЄСПЛ та права ЄС.	2	2	11
Тема 12. Діджіталізація правосуддя	2	4	11
Разом	**24**	**26**	**100**

5 Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	**Доктринальні засади судочинства та актуальні проблеми реалізації його принципів в умовах воєнного стану.** Нормативно-теретичні основи судочинства та правосуддя. Підходи до розмежування понять «правосуддя» і «судочинство». Концепція людино центричного правосуддя. Концепція перехідного правосуддя. Принципи судочинства: поняття, ознаки, види Актуальні проблеми реалізації принципів судочинства в умовах воєнного стану Літ.: [3; 4; 7; 10]	2
2	**Організація судової системи: сучасний стан та проблеми реформування** Побудова судової системи України. Концепції реформування системи судів. Актуальні проблеми формування суддівського корпусу. Дисциплінарне провадження щодо суддів. Проблеми запобігання корупції в судочинстві. Заходи щодо утвердження доброчесності, професійності та незалежності суддівського корпусу: Літ.: [3; 4; 7; 12; 25]	2
3	**Доступ до правосуддя: виклики та перспективи вдосконалення.** Медіація як ефективний засіб вирішення спорів. Правова основа медіації в Україні. Поняття, принципи зміст медіації за вітчизняним законодавством. Правовий статус медіатора. Проведення медіації. Перспективи розвитку альтернативних методів вирішення спорів. Механізми надання безоплатної правничої допомоги. Літ.: [3; 4; 7; 9; 10; 15; 18; 21]	2
4	**Процедури конституційного судочинства.** Роль Конституційного Суду України у захисті прав та забезпеченні верховенства Конституції. Проблеми законодавчого регулювання процедурної та процесуальної діяльності КСУ та шляхи їх вирішення. Правова природа інституту конституційної скарги, його ефективність та вплив на правову систему. Літ.: [3; 13; 20]	2
5	**Порівняльно-правовий аналіз моделей адміністративної юстиції** Походження та еволюція адміністративної юстиції. Характеристика основних моделей адміністративного юстиції. Місце та роль адміністративної юстиції в Україні. Літ.: [2; 3; 6; 23]	2
6	**Принципи адміністративного судочинства.** Поняття принципів адміністративного судочинства. Характеристика загальних принципів адміністративного судочинства. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства.	2

	Літ.: [3; 4; 6; 24]	
7	**Проблеми розмежування юрисдикції адміністративних судів та способи судового захисту.** Адміністративна юрисдикція: поняття, види. Критерії адміністративної юрисдикції. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень. Літ.: [2; 3; 6]	2
8	**Види адміністративних справ та форми адміністративного судочинства, що їм відповідають.** Поняття та види адміністративних справ. Категорії складних справ. Категорії термінових справ. Категорії типових та зразкових справ. Форми адміністративного судочинства та процесуальні правила їх обрання. Літ.: [3; 4; 6; 8; 14]	2
9	**Актуальні проблеми цивільного судочинства.** Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві. Новели цивільно-процесуального законодавства. Особливості виконання рішень ЄСПЛ. Літ.: [3; 5; 17]	2
10	**Проблеми господарського судочинства: судовий захист бізнесу та корпоративні спори.** Система способів захисту прав суб'єктів господарювання. Актуальні питання юрисдикційності корпоративних спорів. Правове регулювання господарського судочинства в умовах воєнного стану Літ.: [1; 3]	2
11	**Вплив міжнародних стандартів на національне судочинство: адаптація практики ЄСПЛ та права ЄС.** Аналіз основних міжнародно-правових та європейських стандартів у сфері правосуддя. Аналіз впливу міжнародного права на адміністративне судочинство в Україні. Значення практики ЄСПЛ для розвитку адміністративного судочинства. Перспективи розвитку адміністративного судочинства України в контексті міжнародного права. Літ.: [3; 4; 7; 10; 16; 19]	2
12	**Діджіталізація правосуддя** Електронне судочинство. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Впровадження технологій штучного інтелекту в судочинство. Концепції Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи (ЄСІКС). Аналіз необхідних змін до законодавства для відправлення правосуддя в електронній (цифровій) формі. Літ.: [3; 4; 11; 22]	2
	Разом	**24**

5.2. Зміст практичних занять
Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер практичного заняття	Теми практичного заняття	Кількість годин
1	**Доктринальні засади судочинства та актуальні проблеми реалізації його принципів в умовах воєнного стану..** Літ.: [3; 4; 7; 10]	2
2	**Організація судової системи: сучасний стан та проблеми реформування** Літ.: [3; 4; 7; 12; 25]	2
3	**Доступ до правосуддя: виклики та перспективи вдосконалення.** Літ.: [3; 4; 7; 9; 10; 15; 18; 21]	2

4	**Процедури конституційного судочинства.** Літ.: [3; 13; 20]	2
5	**Порівняльно-правовий аналіз моделей адміністративної юстиції** Літ.: [2; 3; 6; 23]	2
6	**Принципи адміністративного судочинства.** Літ.: [3; 4; 6; 24]	2
7	**Проблеми розмежування юрисдикції адміністративних судів та способи судового захисту.** Літ.:[2; 3; 6]	2
8	**Види адміністративних справ та форми адміністративного судочинства, що їм відповідають.** Літ.:[3; 4; 6; 8; 14]	2
9	**Актуальні проблеми цивільного судочинства.** Літ.: [3; 5; 17]	2
10	**Проблеми господарського судочинства: судовий захист бізнесу та корпоративні спори.** Літ.:[1; 3]	2
11	**Вплив міжнародних стандартів на національне судочинство: адаптація практики ЄСПЛ та права ЄС.** Літ.: [3; 4; 7; 10; 16; 19]	2
12	**Діджіталізація правосуддя. Частина 1.** Літ.:[3; 4; 11; 22]	2
13	**Діджіталізація правосуддя. Частина 2.** Літ.:[3; 4; 11; 22]	2
	Разом	**26**

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та виконанні індивідуального завдання. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т1, підготовка до практичного заняття за Т1.	8
2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т2, підготовка до практичного заняття за Т2.	8
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т3, підготовка до практичного заняття за Т3.	8
4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т4, підготовка до практичного заняття за Т4.	8
5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т5, підготовка до практичного заняття за Т5.Закріплення ІЗ.	7

6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т6, підготовка до практичного заняття за Т6. Виконання ІЗ	7
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т7, підготовка до практичного заняття за Т7. Виконання ІЗ	8
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т8, підготовка до практичного заняття за Т8. Виконання ІЗ	8
9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т9, підготовка до практичного заняття за Т9.Виконання ІЗ	8
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т10, підготовка до практичного заняття за Т10. Виконання ІЗ	8
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т11, підготовка до практичного заняття за Т11. Виконання ІЗ	11
12, 13	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т12, підготовка до практичного заняття за Т12. Підготовка до презентації проекту тез. Підготовка до іспиту.	11
	Разом	**100**

На самостійне опрацювання здобувачів виносяться окремі питання всіх тем, а також нормативно-правові акти, які регулюють основні засади та процедури судочинства, зокрема конституційного, адміністративного, цивільного та господарського. Індивідульнезавдання полягає у розробці "Проєктного плану ведення судової справи". Кожен здобувач отримує від викладача унікальну фабулу справи (наприклад, господарський, адміністративний чи цивільний спір) і виступає в ролі юриста-менеджера проєкту. Готовий проєктний план здається на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Детальні вимоги до структури та змісту проєктного плану викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, розгляду задач та кейсів і мають за мету набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем, а також підготовки процесуальних документів.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

– усне опитування;

– оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, підготовка процесуальних документів);

– оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного

контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має ***дотримуватися політики доброчесності*** (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено ***визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти***, що розміщені на доступних платформах: EdEra, VUMonline, Prometheus, Coursera, Дія. Цифрова освіта (https://ed-era.com/; https://vumonline.ua/; https://prometheus.org.ua/; https://www.coursera.org/; https://osvita.diia.gov.ua/) та ін., які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf).

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ (властивість систем коректно інтерпретувати зовнішні дані відповідно до поставленої мети, навчатися з таких даних та використовувати результати навчання для досягнення поставлених цілей, в тому числі зі збирання та використання нових даних, шляхом взаємодії з навколишнім середовищем: Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf) повинно забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів магістерського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота								**Самос-тійна робота**	**Семестровий контроль**	
Перший семестр										Разом балів
Практичні заняття								ІДЗ	Іспит	
1	2-3	4	5-6	7-8	9	10-11	12-13			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	24-40	
24-40								**12-20**	**24-40**	**60-100**

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений зміст критерія оцінювання**
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві ***похибки***.

Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три ***несуттєві помилки***.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і ***суттєві помилки*** у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 бал).

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	**Потенційні позитивні бали*** **(середній бал) (добре)**	**Максимальний (високий) бал (відмінно)**
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	**24**		**40**

Примітка. ****Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.***

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти)**.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

<table>
<tr><th rowspan="2">Оцінка ЄКТС</th><th rowspan="2">Рейтингова шкала балів</th><th colspan="2">Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Залік</th><th>Іспит/диференційований залік</th></tr>
<tr><td>A</td><td>90-100</td><td rowspan="5">Зараховано</td><td>Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>B</td><td>83-89</td><td rowspan="2">Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>C</td><td>73-82</td></tr>
<tr><td>D</td><td>66-72</td><td rowspan="2">Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>E</td><td>60-65</td></tr>
<tr><td>FX</td><td>40-59</td><td rowspan="2">Незараховано</td><td>Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>F</td><td>0-39</td><td>Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні</td></tr>
</table>

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Підходи до розмежування понять «правосуддя» і «судочинство».
2. Концепція людино центричного правосуддя. Концепція перехідного правосуддя
3. Принципи судочинства: поняття, ознаки.
4. Види принципів судочинства.
5. Проблеми забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану.
6. Побудова судової системи України.
7. Концепції реформування системи судів.
8. Загальна характеристика проблем формування суддівського корпусу.
9. Дисциплінарне провадження щодо суддів.
10. Проблеми запобігання корупції в судочинстві.
11. Заходи щодо утвердження доброчесності, професійності та незалежності суддівського корпусу.
12. Медіація як ефективний засіб вирішення спорів.
13. Правова основа медіації в Україні.
14. Поняття, принципи зміст медіації за вітчизняним законодавством.
15. Правовий статус медіатора.
16. Проведення медіації.
17. Перспективи розвитку альтернативних методів вирішення спорів.
18. Механізми надання безоплатної правничої допомоги.
19. Роль Конституційного Суду України у захисті прав та забезпеченні верховенства

Конституції.

20. Проблеми законодавчого регулювання процедурної та процесуальної діяльності КСУ та шляхи їх вирішення.
21. Правова природа інституту конституційної скарги, його ефективність та вплив на правову систему.
22. Походження та еволюція адміністративної юстиції.
23. Характеристика основних моделей адміністративного юстиції.
24. Місце та роль адміністративної юстиції в Україні.
25. Поняття принципів адміністративного судочинства.
26. Характеристика загальних принципів адміністративного судочинства.
27. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства.
28. Адміністративна юрисдикція: поняття, види.
29. Критерії адміністративної юрисдикції.
30. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень.
31. Поняття та види адміністративних справ.
32. Категорії складних справ.
33. Категорії термінових справ.
34. Категорії типових та зразкових справ.
35. Форми адміністративного судочинства.
36. Процесуальні правила їх обрання форм адміністративного судочинства.
37. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві.
38. Новели цивільно-процесуального законодавства.
39. Особливості виконання рішень ЄСПЛ в справах цивільного судочинства.
40. Система способів захисту прав суб'єктів господарювання.
41. Актуальні питання юрисдикційності корпоративних спорів.
42. Правове регулювання господарського судочинства в умовах воєнного стану
43. Аналіз основних міжнародно-правових та європейських стандартів у сфері правосуддя.
44. Аналіз впливу міжнародного права на адміністративне судочинство в Україні.
45. Значення практики ЄСПЛ для розвитку адміністративного судочинства.
46. Перспективи розвитку адміністративного судочинства України в контексті міжнародного права.
47. Електронне судочинство.
48. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.
49. Впровадження технологій штучного інтелекту в судочинство.
50. Концепції Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи (ЄСІКС).
51. Аналіз необхідних змін до законодавства для відправлення правосуддя в електронній (цифровій) формі.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE: https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9917

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями, LIGA360.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text

додаткова

6. Адміністративне судочинство (у схемах) : навч. посіб. / [О. В. Брусакова, О. Ю.Синявська, І. В. Панова та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокуренка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 239 с.
7. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства. Київ, 2015. 708 с.
8. Когут О.В. Особливості провадження в адміністративних справах щодо тимчасового обмеження у праві керування транспортним засобом під час мобілізації. *Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання.* №04, 2025. Ч.2. С.216-220.
9. Кодекс професійної етики медіатора, затверджений рішенням Загальних зборів ГО «Національна асоціація медіаторів України» від 19 лютого 2022 р., протокол № 1/2022. URL: https://namu.com.ua/ua/info/mediators/nseyenf-yekhyny-pyeekakhsua/
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р., ратифікована Україною Законом № 475/97-ВР від 17.07.97. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004
11. Концепція ЄСІКС: затверджено Наказом Державноїсудової адміністрації України від 30.04.2025 № 178. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/dsa/normatyvno-pravova%20baza/N_178_2025_dodatok.pdf
12. Концепція реформування системи судів із метою покращення доступу до правосуддя URL: https://research.rada.gov.ua/documents/analyticRSmaterialsDocs/law_judic_activ/concept_rz-pravsud/73711.html
13. Кравець М.О. Інститут конституційної скарги в Україні: аналіз ефективності механізму захисту прав людини. *Наукові перспективи.* № 5(59) 2025. С.1246-1256. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/24675/24651
14. Куйбіда А.А. Форми адміністративного судочинства *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія: Право Том 2 № 73 (2022). С.43-50
15. Науково-практичний коментар до Закону України ‘‘Про медіацію’’. Київ: Видавництво РАЦІО, 2024. 100 с.
16. Перехрестюк Д.Ю., Когут О.В. Використання практики ЄСПЛ в адміністративному судочинстві. *Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні.* 2024. Вип. 13. С. 255-263. URL: https://elar.khmnu.edu.ua/items/a76d4b44-d3a7-4c0e- b98f-4ccdb582a918 (дата звернення: 19.02.2025).
17. Принципи та процедури судочинства («Цивільне судочинство»): навчальний посібник / В. А.Миколаєць, І. О. Котович. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 150 с.
18. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text
19. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від Закон України від 23.02.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#top
20. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19
21. Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text

22. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text
23. Решота В.В. Англосаксонська модель адміністративної юстиції : монографія. Львів: СПОЛОМ, 2020. 180 с.
24. Решота В.В. Адміністративна юстиція як механізм захисту суб'єктивних публічних прав людини в Україні та ЄС. *Вісник Національної академії правових наук України*. 31.3 (2024). С.38-51. URL: visnyk.kh.uahttps://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/31(3)_2024-38-51.pdf
25. Фідря Ю. О. Військові суди в Україні: очікування та реалії. *Area nauki*. 2023. №1 (10). С. 23-31.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://library.khmnu.edu.ua/.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/.